מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות מושגי יסוד במורפולוגיה: שורש, משקל, סמיכות, שייכות ורבים
- לתרגל מיומנויות הבנת הנקרא: הסקה, נקודת מבט, טענה וראיה
- ליישם את הידע הלשוני בכתיבה יצירתית המבוססת על טקסט

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – מושגים בלשון ובהבנת הנקרא

1. ב – למד
2. א – שני שמות עצם שמתחברים למשמעות אחת
3. ב – שייכות במילה אחת
4. ב – הבנת דבר שלא כתוב במפורש אך אפשר להבין
5. ב – ראיה מהטקסט
6. א – האם להסביר לשכנע לבדר או לספר

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – למשל בית ספר הופך לבתי ספר
2. לא נכון – נקודת מבט אחרת משנה את האופן שבו מספרים את האירוע
3. נכון – עובדה ניתנת לבדיקה ואילו דעה היא עמדה אישית
4. לא נכון – לעיתים יש קשר ביניהם אך הם אינם זהים
5. נכון – אלו שני המרכיבים הבסיסיים של כל מילה

חלק ג' – השלימו את המילה המתאימה

1. כתב
2. בתי ספר
3. ספרו
4. עתיד
5. ילדים

חלק ד' – התאימו מושג להסבר

- 1 – ג (האותיות הבסיסיות שחוזרות במשפחת מילים)
- 2 – א (התבנית הקבועה שבה מוטבע השורש)
- 3 – ב (חיבור שני שמות עצם למשמעות אחת)
- 4 – ו (הבנת דבר שלא כתוב במפורש)
- 5 – ד (הזווית שממנה מסופר הסיפור)
- 6 – ה (קביעה שנתמכת בהוכחה מהטקסט)

חלק ה' – תרגול הבנה ולשון

1. תשובה אישית: הסקה סבירה המבוססת על משפט קיים בטקסט
2. טענה ברורה, ציטוט קצר של עד שמונה מילים והסבר הקשר ביניהם

חלק ו' – כתיבה יצירתית ולשונית

1. 4 שורשים נכונים עם שתי מילים נוספות לכל שורש
2. קטע קצר כתוב מזווית חדשה והסבר על השינוי בתפיסה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- שורש נכון בן שתיים עד ארבע אותיות
- הבנה שהסקה היא מסקנה שאינה כתובה במפורש אך מבוססת על הטקסט
- עובדה ניתנת לבדיקה ואילו דעה היא עמדה אישית

טיפים להפעלה:

- מומלץ לעבוד מול טקסט מוכר לתלמידים כדי שיוכלו להפנות למספרי שורות
- אפשר לחלק את הדף לשתי ישיבות - חלק לשוני וחלק של הבנת הנקרא
- בגרסה לחינוך מיוחד יש להשמיט את הפריטים המסומנים כקשים

דף תרגול: לשון והבנת הנקרא – חפיסת חט"ב

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל יחד מושגי לשון ברמת חטיבת הביניים לצד מיומנויות הבנת הנקרא המתקדמות - הסקה, נקודת מבט וטענה מבוססת ראיה, הכל מתוך טקסט לדוגמה.

1 חלק א' – מושגים בלשון ובהבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו השורש של המילה התלמידים

א) תלמ ב) למד ג) תלמיד ד) למיד

2. צירוף סמיכות הוא

א) שני שמות עצם שמתחברים למשמעות אחת ב) שם עצם ושם תואר ג) פועל ושם עצם

ד) שני פעלים

3. המילה ביתה היא דוגמה ל

א) סמיכות ב) שייכות במילה אחת ג) משקל ד) שורש

4. מה נקרא הסקה בקריאת טקסט

א) העתקת משפט מהטקסט ב) הבנת דבר שלא כתוב במפורש אך אפשר להבין ג) כתיבת תקציר קצר

ד) ציור פוסטר לטקסט

5. טענה חייבת להיות מלווה ב

א) ציור ב) ראיה מהטקסט ג) שיר ד) כותרת

6. מה בודקים כששואלים מהי מטרת הטקסט

א) האם להסביר לשכנע לבדר או לספר ב) כמה מילים יש בטקסט ג) מי כתב את הטקסט

ד) באיזו שנה נכתב הטקסט

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כל צירוף סמיכות אפשר להפוך גם לרבים	☐	☐
2	נקודת מבט של דמות אחרת תמיד זהה לנקודת המבט המקורית	☐	☐
3	משפט עובדה אפשר להוכיח ואילו משפט דעה אי אפשר להוכיח	☐	☐
4	פתיחה וסיום של טקסט תמיד זהים לגמרי	☐	☐
5	כל מילה בעברית בנויה משורש ומשקל	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה המתאימה

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש של המילה כתיבה הוא _____

2. צירוף הסמיכות בית ספר ברבים הוא _____

3. הספר שלו במילה אחת הוא _____

4. הפועל ילך הוא נטיית הפועל הלך בזמן _____

5. ברבים המילה ילד הופכת ל _____

4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שורש	___	**א.** התבנית הקבועה שבה מוטבע השורש
2. משקל	___	**ב.** חיבור שני שמות עצם למשמעות אחת
3. סמיכות	___	**ג.** האותיות הבסיסיות שחוזרות במשפחת מילים
4. הסקה	___	**ד.** הזווית שממנה מסופר הסיפור
5. נקודת מבט	___	**ה.** קביעה שנתמכת בהוכחה מהטקסט
6. טענה וראיה	___	**ו.** הבנת דבר שלא כתוב במפורש

5 חלק ה' – תרגול הבנה ולשון

ענו בקצרה.

1. מצאו משפט אחד בטקסט שאפשר להסיק ממנו דבר שלא כתוב במפורש. כתבו מה הבנתם ומאיזה משפט

2. כתבו טענה אחת על הטקסט וגבו אותה בציטוט קצר מהטקסט. הסבירו איך הציטוט מוכיח את הטענה

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית ולשונית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו 4 מילים מהטקסט, מצאו את השורש של כל אחת וכתבו עוד 2 מילים מאותו שורש לכל אחת

2. ספרו מחדש קטע קצר מהטקסט מנקודת המבט של דמות או גורם אחר. מה השתנה בסיפור

כרטיס יציאה

כתבו מילה אחת מהטקסט ומצאו את השורש שלה

מהי הסקה? תנו דוגמה קצרה

מה ההבדל בין עובדה לדעה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀